SÖDERMANLANDS HEMBYGDSFÖRBUND

DYMLINGEN

Nr 1 2014 Årg 26

Soldatregister och soldatarv sid 4-5
Barn och unga sid 6
Informera mera med mera sid 11

Hembygd
– ett ganska mångtydigt begrepp

Vad är hembygd för dig? Är det samma sak för människorna du har omkring dig? Hur många hembygder har du? Finns det någon plats som aldrig kan bli en hembygd?

Hembygd är ett ord vi använder ganska ofta i vår rörelse, men vad menar vi med det? I samband med seminariet ”Hembygd i Storstad” som Stockholms läns hembygdsförbund genomförde i början av februari var detta en av frågeställningarna som kom upp.

Ann-Charlotte Backlund, Stockholms stadsmuseum, förklarade att för henne handlar ”hembygd” om relationer till den plats där man bor och den plats man kommer från, vilket väl är den beskrivning de flesta använder till vardags.

Kristina Smedberg från Stockholms hembygdsförbund berättade att de flesta som bor i stan (i detta fall Stockholm) inte tänker på staden som sin hembygd. Vilket ställer den första beskrivningen på sitt huvud.

Hammarby sjöstad är ganska nytt som mark över havet och ännu yngre som ett bebyggt område, här finns en aktiv hembygdsförening. Här har ordet ”hembygd” väldigt lite att göra med historia och mer att göra med nu och framöver - och hur man påverkar. Generalsekreterare Jan Nordwall påpekar att det agrara arvet är i regel hårt kopplat till hembygdsbegreppet, fast det egentligen inte borde vara det. I detta sammanhang ser vi att det inte går att koppla till alla hembygder. Han menar att ”Hembygd borde vara det sammanhang där jag är förankrad, där jag lägger märke till detaljer och har synpunkter.”

I arbetet med denna ledare kände jag behov av att samla in fler tankar och vände mig till mina kollegor runt om i landet. Ganska snart kom jag att ställa frågan; ”Måste en hembygd vara verklig?”

Jag var inte ensam om att tänka i de banorna. ”En plats jag kommer från men som numera är mer en känsla och omgiven av ett mytiskt skimmer” som Annelie Adolfsson från Gotland formulerar det. Det är alltså en plats man känner koppling till men som man fysiskt kanske inte ens själv varit på. Alltså nästan motsatsen till den plats där man lever och verkar just här och nu. Jag menar att den också är en form av hembygd. Ofta är det den hembygd som stockholmarna Kristna Smedberg ovan talar om, kommer från. Vårt problem med den är att den inte finns någon annanstans än i våra föreställningar.

Sammanfattningsvis är alla definitioner av hembygd kopplade till känslor av olika slag. Det gör det komplicerat och kanske ibland svårt att förstå vad andra verkligen menar.

Å andra sidan. Spelar det så stor roll om begreppet är komplicerat, så länge vi alla ser till att det hela tiden är positivt laddat? Att det är ett inkluderande och välkomnande begrepp.

Jennie Fornedal

Södermanlands hembygdsförbunds kansli:

Jennie Fornedal och Christel Comstedt Jonsson

Adress: Behmbrogatan 20
611 32 Nyköping
Tel 0155-28 43 00

E-post: *kansli@hembygd.d.se*
Bankgiro 619-1928
Hemsida: *www.hembygd.se/sodermanland*

Prenumerera

Sätt in 65 kronor på bankgirot till vänster och uppge namn och adress eller kontakta kansliet så hjälper vi dig.

Annonsera

Annonser från 180 kronor. Kontakta kansliet för mer information.

Innehåll

Berättarkvällar i länet 3
Soldatregistret 4
Soldatarvet 5
Jorden & skogen i stan 6
Bygg broar 6
Dags för vårdplan! 7
Kolla våra gårdar 7
Årsskrifter 8-9
Informera mera med mera 11

DYMLINGEN NR 1 2014

Årgång 26
Södermanlands hembygdsförbund

Redaktörer: Jennie Fornedal och Christel Comstedt Jonsson

Ansvarig utgivare:

Jan Eric Rosenqvist

Manusstopp till nr 3/2014 är den 31 augusti

Framsidan; Soldaterna anländer till Malma Hed för "inryckning". Fotograf är hovfotograf David Högberg. Bilden tillhör Malmköpingsortens hembygdsförenings bildarkiv.
Distribueras till prenumeranter samt till styrelseledamöter i hembygdsföreningarna i Södermanlands län (20 ex) och till anslutna föreningar i Stockholms och Västmanlands län (3 ex).
Upplaga 1 600 ex.
Linderoths Tryckeri, Vingåker,
ISSN 0349-86662

Håll dig uppdaterad
Gilla oss på Facebook
Södermanlands hembygdsförbund

Berättarkvällar i länet

- dela med dig av dina minnen!

Cykelsemester, hushållsapparater och danskvällar. Det kan vara något av det som diskuteras på vårens berättarkvällar runt om i länet. Berättarkvällarna arrangeras av Sörmlands museum i samarbete med lokala föreningar.

I vår har berättarkvällarna tre olika teman - ”Semesterminnen”, ”Matminnen”, och ”Ung på 40- och 50-talen”. Berättarkvällarna har varit en del av Sörmlands museums verksamhet en lång tid och deltagarnas engagemang brukar alltid vara stort.

Samtalsledaren Anna-Lena Bergström, Sörmlands museum, berättar att vårens första träff i Katrineholm på temat ”Ung på 40- och 50-talen” blev en smakstart. 72 personer infann sig på Kulturhuset Ängeln där allt från Folkets parks alla begivenheter till bandy avhandlades. Ett stort tack till hembygdsföreningen och släktforskarföreningen för ett fantastiskt samarbete!

På flera orter ordnar den lokala föreningen bildvisningar med foton ur sitt arkiv, något som Anna-Lena Bergström tycker är positivt. Bilder väcker minnen och ger en bra utgångspunkt till samtal.

Berättarkvällarna är ett led i bevarandet av den muntliga berättartraditionen, men även en källa till kunskap. Med är därför ytterligare personal från Sörmlands museum för att fånga upp människors minnen och dokumentera det som berättas.

Alla är välkomna till berättarkvällarna, både som lyssnare och berättare.

Linda Eklund

Bilder från Sörmlands museums arkiv

Vårens berättar-kvällar 2014

”Ung på 40- och 50-talen”
Torsdag 27 mars kl 18.30 Vrena Församlingshem. Samarr Vrena och Husby Oppunda Hembygdsförening.

”Matminnen”
Tisdag 1 april kl 18.00, Parkstugan, Högsjö. Samarr Högsjö Kulturmiljöförening.

”Semesterminnen”
Onsdag 2 april kl 19.00, Multeum, Strängnäs. Samarr Strängnäs Gille och Strängnäs kommun.

”Ung på 1940- och 50-talen”
Torsdag 22 maj kl 19.00, Trostorp, Vagnhärad. Samarr Vagnhärads Hembygdsförening.

Soldatregistret i Malmköping

Sverige var, när Yngre indelningsverket infördes den 4 december 1682, unikt med denna form av soldater. Vi fick en väl samövad armé där varje man visste sin plats och vad man förväntade sig av honom. För statskassan blev det ett billigt försvar eftersom manskapet med en jordbit av 1/2 tunnland jord, ett torp och fähus avlönades av allmogen.

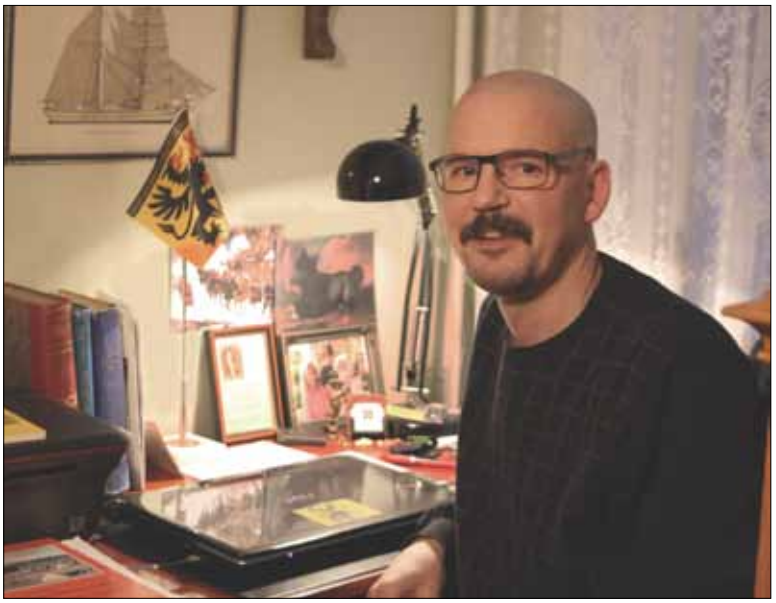

Runt om i landet har under senare delen av 1980-talet byggts upp lokala register som i ett län eller vid ett regemente registrerar den menige soldaten som tillhörde denna organisation. Dock slängs inga uppgifter som kommer från forskare utan även officerare och befäl under distinktionskorprals grad kan finnas med.

Den nationella databasen innehåller nu ca 450 000 indelta soldater. Till detta skall även föras hustru och barn vilket gör att det i databasen finns ca 900 000 personer registrerade. Centrala Soldatregistrets databas är en sammanslagning av den lokala registrering som sker ideellt bland föreningar eller privatpersoner runt om i hela Sverige.

Databasen omfattar Yngre indelningsverkets soldater som antagits mellan åren 1682-1901. Huvudsyftet med registreringen är att i första hand registrera den menige soldaten upp till distinktionskorprals grad, för att därigenom få reda på vem det var som blev soldat och vad det blev av honom efter tjänsten som soldat. Vi hoppas också få en uppfattning om hur en soldatfamilj såg ut och vad deras ställning var i samhället. För Centrala Soldatregistret är det viktigt att nå ut till människor om sin existens och därigenom få ytterligare uppgifter.

Centrala Soldatregistret stöds genom bidrag från Statens försvarshistoriska museer och drivs av Garnisonsmuseet i Skövde.

Idag sköter Anders Halldén soldatregistret för Södermanlands regemente och finns till hands för att hjälpa till och besvara frågor vid släktforskning rörande de indelta soldaterna för regementet. Anders, som är styrelsemedlem i Malmköpingsortens hembygdsförening, kan även svara på frågor och visa upp vapen, uniformer, fotografier mm. Han har idag två kompletterande register att tillgå vid släktforskning, ett digitalt samt ett analogt som finns på hembygdsgården i Malmköping. Där finns också vapen-, uniforms- och fotosamlingar. Det går också bra att boka besök på Malmahedsmuseet i Malmköping. Där beskriver utställningarna Indelningsverket och den indelte soldatens liv på torpet, i fält och vid övningsplatsen Malma Hed.

Anders Halldén

Kontakta Anders på:
Södermanlands soldatregister
c/o Anders Halldén
Ostrahandel
63508 Eskilstuna
hallden.anders@hotmail.com
Tel 0732261456

Här står Anders Halldén, Teddy Hådell och Jon Philipsson och språkar med Leif Jacobsson under Gammaldags Malmköpings Marknad 2011. Foto Roland Johansson

Soldatarvet - så blev den till

Våren 2009 satt några medlemmar i Stallarholmens hembygdsförening och pratade om att man borde inventera de 83 soldattorp som finns, eller funnits, i socknarna Toresund, Ytterselö och Överselö. De socknarna är det område i Strängnäs kommun som hembygdsföreningen är verksam i. Fler tände på idén och snart var vi 25 medlemmar i det som blev Torpgruppen.

I mindre grupper letade vi upp torpen, fotograferade och dokumenterade. En del torp fanns det inga rester av och platsen var okänd. Det blev ett omfattande arbete med letande i dokument och på gamla kartor. Vi gjorde torpbesök på sommarhalvåret och träffades vinterkvällarna på hembygdsgården och arbetade med materialet. Det blev mycken mailkontakt, livliga diskussioner, otaliga koppar kaffe och många nya vänskapsband. Och vi lärde känna bygden och människorna.

Alla medlemmar i torpgruppen har bidragit på något sätt men redaktionskommittén har naturligtvis tagit på sig det största ansvaret och det mesta arbetet. Den bestod av Anita Warging, Elsbeth Warging, Sture Appelblom, Stig H Eriksson, Arne Ohlsson och Christer Svedberg. Hembygdsföreningens dåvarande ordförande Sven G Nilsson har medverkat som konsult.

Våren 2013 gick Soldatarvet i tryck och försäljningen har gått mycket bra. Boken finns också att låna på biblioteken.

Stig H Eriksson, Projektledare

Vi gjorde torpbesök på sommarhalvåret och träffades vinterkvällarna på hembygdsgården och arbetade med materialet.

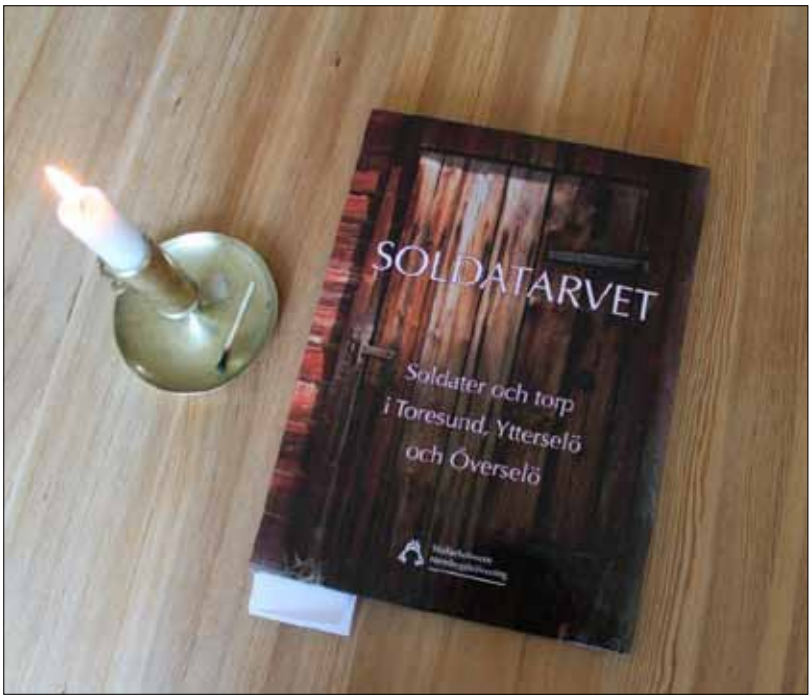

Soldatarvet, 193 sidor, 210x270 mm, hårda pärmar, offsettryck, kostar 240:- plus ev frakt 40:-. Dymlingens läsare kan enklast beställa den via soldatarvet@gmail.com

Två städer
och en del däremellan

Strängnäs Gille jubilerar i år och förutom årsskriften har de publicerat boken *Strängnäs och Mariefred två städer som vuxit samman - guide till ett område med många berättelser genom tiderna*. Det är en bok som förutom att presentera områdets historia även presenterar områden och kvarter så att den som besöker dem just här och nu kan få veta mer om vad hen ser idag. Boken representerar en lyckad kombination i sin presentation av nutid och dåtid som i alla fall lockar mig att åka österut och se vad det är de pratar om.

Redaktörer för boken är Jan Folkegård och Aestan Orstadius.

JF

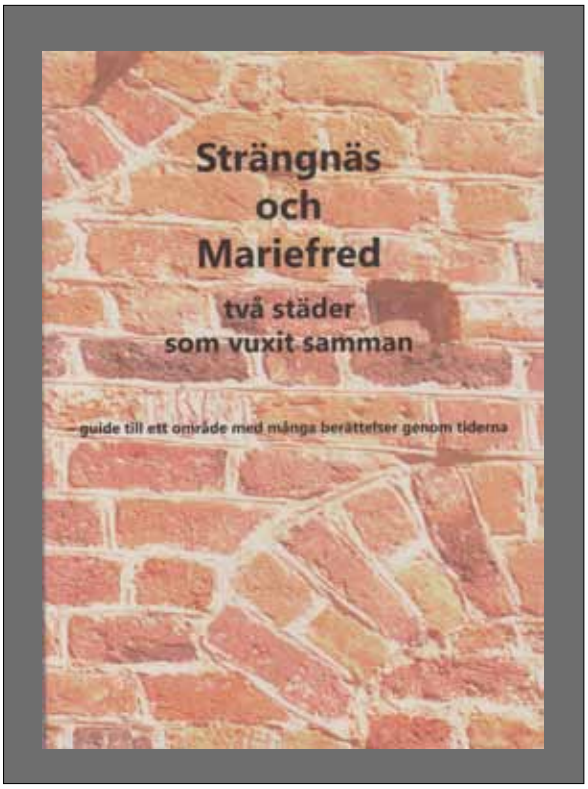

Jorden & skogen i stan

Ett rikstäckande program från LRF

Inger Gustafsson visar och berättar en grupp intresserade elever. Foto Karin Myring.

Den vackra dagen 19 september 2013 var det stor elevsamling på Ekeby gård Eskilstuna då alla kommunens mellanstadielever, ungefär 650 stycken, med ett 50-tal lärare var inbjudna till att bland annat se var maten vi äter kommer ifrån.

För Sörmlands del var det bland annat LRF-damerna Karin Ericsson och Anneli Karlsson som drog det tunga lasset att planera dagen. Från LRF:s sida var även ordföranden i Sörmlands LRF Margareta Malmquist medverkande. Lantbrukets olika organisationer och firmor deltog och visade upp vad de har att bjuda på. Studieförbundet Vuxenskolan och Södermanlands hembygdsförbund deltog tillsammans. Hembygdsförbundets representanter var Inger Gustafsson och Lars Johansson från förbundsstyrelsen, dessutom undertecknad.

Det var organiserat så att eleverna hade 24 olika stationer att besöka, tiden var en kvart på varje station. På vår station fick eleverna prova på att handmjölka en låtsasko, och utanför lokalen visades hur mycket en ko äter och dricker på en dag, dessutom vad hon lämnar ifrån sig i form av mjölk och träck.

Eleverna fick även provsitta gårdens maskiner och se fårklippning. En ko med kalv var även på plats, liksom några grisar och hästar.

Vi som var med på dagen upplevde den som mycket givande och trevlig.

Rolf Gustafsson

Bygg broar mellan generationerna

Barn och ungdom är hembygdsrörelsens framtid! Det är de som förhoppningsvis kommer att ärva och vårda det enastående och värdefulla kulturarvet i våra hembygdsföreningar i Sörmland. Det finns föreningar som redan har ett gott samarbete med barn och ungdomar och dem är det bara att gratulera och hoppas på en god fortsättning.

Vi har under arbetets gång kommit till insikt om att det är viktigt för hembygdsrörelsen att finna samarbete med grupper och organisationer där vi kan nå ungdomar och hos dem väcka ett intresse för hembygden. Få dem att bli nyfikna och finna att det kan vara spännande och roligt att lära känna sin hembygd. Alla som arbetar med ungdom har mycket att vinna på ett sådant samarbete.

Hembygdsrörelsen skulle kunna försöka rycka ungdomar från den digitala världen in i den levande. T ex kan man tänka sig att samarbeta med andra organisationer för att etablera nya kontakter och förena styrkorna, eventuellt t ex med 4H, Scouterna eller Vi unga. Vi har så mycket intressant och spännande att erbjuda. Det ligger i vårt intresse att ta tillvara ungdomarnas historieintresse som idag tar sig nya uttryck, men som bara ökar.

Med fulla kalendrar, åtskilliga krämpor och år på nacken överlämnar vi härmed vårt mycket angelägna och givande uppdrag till nya krafter med ett varmt LYCKA TILL!

Barn och ungdomsgruppen har förhoppningar om nya kreativa krafter som fortsätter arbetet. Lycka till!

För den avgående Barn- och ungdomsgruppen genom Barbro Rundström och Jennie Fornedal

Rapporten från Barn- och ungdomsgruppen finns i sin helhet på www.hebygd.se/sodermanland Bilden nedan är från Calanderska gården i Mariefred. Foto KGZ Fougstedt, 2010.

Dags för vårdplan!

Hus med Historia 2013-2015

Vi har glädjen att berätta att det finns mer pengar att söka för att arbeta med vården av våra byggnader. Primärt är medlen sökta för att arbeta med vårdplaner, en metod för att öka långsiktigheten och effektiviteten vid vården av kulturarvet. Det finns även en del pengar att söka under 2014 och förhoppningsvis även 2015 för vårdinsatser.

Under fliken ”Arbetsområden” och ”Hus med historia” på vår hemsida *www.hembygd.se/sodermanland* finns mer information för ansökan. Här finns också den artikel som Kjell Taawo skrev i Temanumret av Dymlingen för Hus med Historia 2009.

Smedjan i Stora Hultersta, som man kan läsa mer om i Tunabygden 2013. Foto Göran Bolander.

Kolla våra hembygdsgårdar

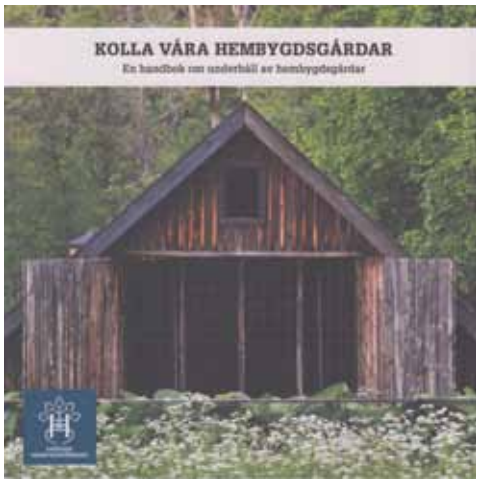

Kolla våra hembygdsgårdar. Antal sidor: 68. Skriften är gratis för medlemmar. Ej medlemmar: 30 kr/st. (Vid beställning av 10 ex eller fler debiteras kostnad för porto)

I hembygdsportalen under rubriken ”FÖR AKTIVA” överst på er sida väljer ni böcker och skrifter. Här finns också ett antal andra nyproducerade skrifter som kan vara av intresse.

Hembygdsförsäkringen
Östra Långgatan 30A
432 41 VARBERG
Telefon: 0200-22 00 55
Fax: 0340-67 13 15

Skriften Kolla våra hembygdsgårdar är en satsning från försäkringsrådet och SHF för att underlätta underhållet av byggnader som finns både inom hembygdsrörelsen, och utanför den.

Att förvalta sin fastighet är ett stort ansvar som ligger på föreningen. Det kan vara en stor utmaning att bara få verksamhet och uthyrning att gå ihop, att avsätta tid för ideellt engagemang och ekonomiska medel till underhåll hamnar ibland kanske lite för långt ner på prioriteringslistan. Men om man regelbundet och ingående ser över byggnaden kan man spara på sina resurser eftersom de riktigt stora och kostsamma skadorna aldrig hinner uppstå. Till hjälp finns nu en bok som handlar just om underhåll av allmänna samlingslokaler.

De vanligaste bristerna och de som även kan ge allvarliga konsekvenser är problem med skalskyddet. Det kan vara allt från takpannor som halkat på sned och bristande dränering som gör att markfukten istället för att ledas bort från byggnaden pressas in i källaren. Den här typen av åtgärder är något som föreningen måste planera för och avsätta pengar till. Till underhåll och skador som beror på bristande underhåll får man inte ut någon försäkringsersättning och man har inte heller möjlighet att få bidrag till detta från Boverket.

Målet med ett välplanerat och ordentligt utfört underhåll är solklart för de flesta. Vi vill ju att huset ska vara i samma skick när det lämnas vidare till nästa generation som det var när vi tog över det.

I boken hittar du råd och tips kring praktisk förvaltning av föreningsdrivna lokaler och ska ses som ett hjälpmedel när föreningen systematiskt upprättar sin underhållsplan. Materialet lämpar sig väl att använda vid arbetsdagar, styrelsemöten eller i en studiecirkel. Det kan tillämpas på de flesta typer av byggnader för att tidigt lokalisera underhållsbehov och därigenom minska kostnaderna för åtgärderna.

Anna Wernersson

Årsskrifter

Årsskrift 2014
Flens hembygdsförening
A5 format, 34 sidor
Yvonne Nilsson Gauffin,
Tfn 0157-101 68
www.hembygd.se/flen
Det händer i Thuleparken 2014, Minnen från en pojkes uppväxt i Flen, Intervju med Inga Franzén, Djur och natur som våra förfäder upplevde, Flen i litteraturen, med mera.

Årsskrift 2013
Fogdöns hembygdsförening
A5 format, 42 sidor
Anna-Stina Gustafsson, 0152-303 11
www.hembygd.se/fogdon
Rosenborg – både smedja och telefonstation, Klostermatten sätter Fogdön på kartan, Pilgrimsleden leder nu vidare, Lövsta handel, Då och nu – elever återsamlas efter 15 år, med mera.

Kilabygden
Kila hembygdsförening
Årsskrift 2014, Årgång 26
A5 format, 52 sidor
Bertil Sinander, 0155-722 47
www.hembygd.se/kila/
Ålberga gård, En släkthistoria, Ohyggligt kärleksdrama i Kila, Post-Jösse, Alvar Pettersson berättar, Den gamla kastanjen, Ölbryggning i Råsta, Ålberga IF 75 år, med mera.

Berättelser från Dunkers och Lilla Malma socknar – nr 11
Malmköpingsortens hembygdsförening
Årsskrift 2013
210 x 210 mm, 84 sidor, 100 kr
Göte Johansson, 0730 322843
www.hembygd.se/malmkoping
Karta över vår trakt, Beväringsmönstring i Trosa och exercis på Malma Hed, En ort med minnen – en ort att minnas, Mejeriet i Malmköping, Ulvsjöns mysterium, med mera.

Callandern
Mariefreds hembygdsförening
Årsskrift 2014, årgång 10
A5 format, 34 sidor
0159-21 392, *mariefreds.hbf@telia.com*
www.hembygd.se/mariefred
Urmakare i Mariefred, Lärarinnan Britta Flodin, Stjernqvists metallfabrik, Gripsnäs, med mera.

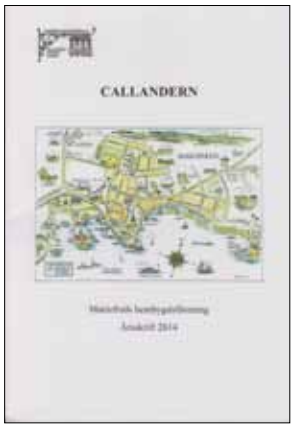

Nyköping i våra hjärtan
Nyköpings hembygdsförening
Årsskrift 2014
A5 format, 96 sidor
www.nykopingshembygd.se
Stadsvandring "Åpromenaden Stadsbron – Perioden", Nyköpingsbilder, Landshövdingeberättelse, Spaning mot framtiden, Att trampa i dyngan från borgarnas stall, med mera.

Näshultabygden 2014
Näshulta hembygdsförening
A5 format, 48 sidor, 80:-
Lars Johansson, 016-703 04
www.hembygd.se/nashulta
Något gammalt och något nytt, Barrö – en av de äldre gårdarna i Näshulta, Minnen från Haneberg, Rödkullan betar på Magda gård, Hänt i Näshulta under 2013, med mera.

Årsskrift nr 8 - 2013
Råby-Rönö hembygdsförening
A4 format, 22 sidor
Kurt Nordström, 0155-24 15 90
www.hembygd.se/raby-rono/
Gårdarna i Rössbols by, Till minne av August Eriksson, Ullberga Mjölkgårds nya ladugård, med mera.

Näringsliv och kultur under 150 år
Sköldinge-Valla-Lerbo hembygdsförening
Årsskrift 2014
A5 format, 112 sidor
Berith Jern, 0150-66 00 00
www.hembygd.se/skoldinge-valla-lerbo/
Två socknar blir en kommun, Bygden för 1000 år sedan, Skolorna i Sköldinge kommun, Åsa folkhögskola, Sång, musik, teater, Sköldinge tegelbruk, Lerbo kyrka, med mera.

Fjärran fick de fiska
Strängnäs Gille
Årsskrift 2012-2013, Nr 46 i Gillets skriftserie
A5 format, 32 sidor
Lena Stensgård, 070 640 05 23
lena.stensgard@spray.se
www.hembygd.se/strangnas/
Fjärran fick de fiska, om Strängnäs borgarefiskare av Jan Folkegård.

Årsskrifter

S:t Olof
Torshälla hembygdsförening S:t Olofs Gille
Årgång 23, Nr 4 2013
Iha Frykman, 016-35 81 39
info@sanktolofsgille.se
www.sanktolofsgille.se/
Till minne, Återkomsten, Bilder från höstens aktiviteter, Historisk afton, med mera.

S:t Olof
Årgång 24, Nr 1 2014
Så minns jag gårdarna och människorna vid Östra torget på 1930 och 40-talet, IOGT-logen 47 Frid, Mary Johansson 100 år, Vinter på Bergströmska gården, med mera.

Tunabygden
Tuna hembygdsförening
Årsskrift 2013, Årgång 31
A5 format, 60 sidor
Inger Carnelius, 0155-571 22
www.hembygd.se/sodermanland-tuna/
Vårtalet 2013, Ett femtioårsminne som bränt sig fast, Utfärd till hyttriket, Smedjan vid stora Hultersta, Fågelhyttan – vid bäcken, Förskolan i Svalsta, Leksaksmuseum i Svalsta, En piga bland pigor, Palstorps hage, med mera.

Sockenmagasinet 2013
Tystberga hembygdsförening
Årgång 27
240 x 205 mm, 40 sidor
Göran Dahlberg, 0155-26 06 83
www.hembygd.se/tystberga
Järnvägsjubileet, Missionskyrkans tillkomst, Tystbergas första bilresenär? Arbetsbetyg, Kapten Svartskägg, Gissa grejer, En gård som gått i arv, Nälberga, Tystberga och Världen, med mera.

Årsskrift 2013
Ärla-Stenkvista hembygdsförening
Årgång 27, 30 kr
A4 format, 26 sidor
Rolf Gustafsson, 072 907 31 35
www.hembygd.se/arla-stenkvista/
Hänt under 2013, Vandringar på Sörmlandsleden, Festplatser och dansbanor i Södermanland, Gräscenter, med mera.

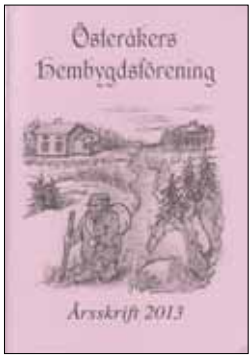

Torpgrunden
Tidskrift för Öja-Västermo hembygdsförening
Nr 4, 2013, årgång 19
A5 format, 22 sidor
Eric Andersson, 016-611 60
www.hembygd.se/oja-vastermo/
Alva Larsson visar vägen i norra Västermo, Försommarens resa till "Ett drottningadöme" blev en succé! Jan-Olov Gustavsson – bonden som blev "kändis" över en natt, med mera.

Torpgrunden
Nr 1, 2014, årgång 20
A5 format, 30 sidor
Vid Alnäs kvarn fick man alltid rent mjöl i påsen! Mjölk är livet, Sophia-systern som flyttade till Västermo, Öja-Västermos räddningstjänst har fått fräscha lokaler, med mera.

Årsskrift 2013
Österåkers hembygdsförening
A5 format, 48 sidor
Arne Westberg, 0151-340 26
Hyllning till Tallsätters skola den 2 juni 2013, Till minne av Bror Celing, Skyddsvärda områden i Österåker, Ravalds torp och Skogen, Öljaren – Österåker Triathlon 2013, Luffare och gårdfarihandlare, med mera.

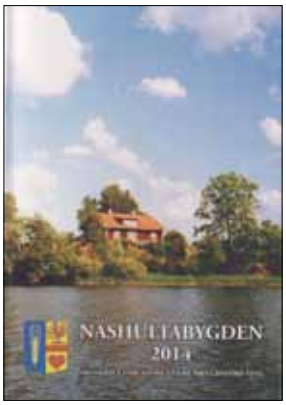

BYGD OCH NATUR DEBATT

Säg din mening på BYGD OCH NATURs NYA DEBATTSIDA

wwww.hembygd.se/bndebatt

Hur ska hembygdsrörelsen få inflytande i kulturpolitiken? Medbestämmande i plan- och byggfrågor? Bättre ekonomi? Fler att engagera sig? Vilken valfråga är viktigast?

Tyck till på webben!

Skicka ditt debattinlägg till **debatt@hembygdsforbundet.se**

TILLBAKA BLICK

Leif Jacobsson berättar om en tid när velocipeder, grammofoner, radio och 98-kubikare var lika nya företeelser som småskollärarinnor och kvinnliga växeltelefonister.

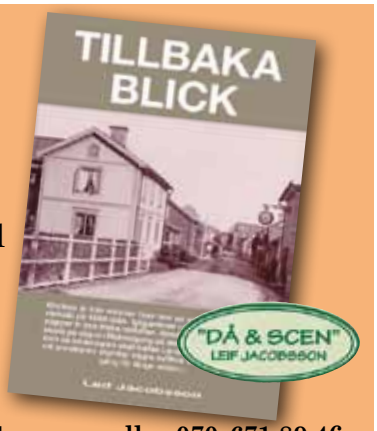

140 kr + porto. Beställs på www.leifjacobsson.se eller 070-671 89 46

Barn och unga är hembygdsrörelsens framtid.
Läs vidare på sidan 6 och på hemsidan *www.hembygd.se/sodermanland/arbetsomroden-for-hembygdsrorelsen*

Bilden är från Calanderska gården i Mariefred. Foto KGZ Fougstedt, 2010, Hus med Historia

Hembygdsdagarna 2014

Linköping
Fredagen den 23 maj

Kulturpolitisk debatt Seminarier

För seminarierna är sista anmälningsdag den 10 april. Debatten är öppen för allmänheten.
Läs mer på hembygd.se

Vinnare i årets jultävling

Inger Nylén, Vagnhärad
Aina Victorsson, Stora Sundby

Rätt svar var;
Jul i hembygd

De båda vinnarna får Leif Jacobssons bok
Här var det!

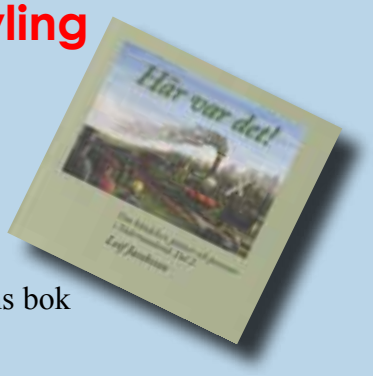

Tillsammans för

Välbesökta hemsidor

För att utveckla våra hemsidor i portalen planerar vi starta cirklar för samarbete och erfarenhetsutbyten i de olika kretsarna/kommunerna i länet. Primärt handlar det om att hjälpas åt att stötta varandra så att vi kan fylla aktivitetskalendern med allt det som är på gång inför sommaren. Sedan är frågan om snygga, relevanta och informativa sidor naturligtvis också högt på agendan. Antingen man är nybörjare eller proffs behövs alltid inspiration och utvärdering. I cirkelform hoppas vi kunna utvecklas tillsammans så att hemsidorna verkligen marknadsför vår verksamhet.

Hör av dig till hembygdsförbundet om du är intresserad att vara med. Maila till *kansli@hembygd.d.se*

På mitt sätt sett

Informera mera med mera

”Hade jag ingen aning om!”
”När var det?”
”Har ni satt upp affisch?”

Detta kan vara några kommentarer man får när man pratar om någon aktivitet man haft i hembygdsföreningens regi. Ändå har man annonserat i lokaltidningen, satt upp affischer, informerat på hemsidan och påmint genom mailinglistan. Sämsta ursäkten är väl ändå: ”Då var vi upptagna, när var det, för resten?”

Har ni inte kommit så här långt i denna artikel så har jag missat en grundregel i marknadsföring, nämligen att locka till fortsatt läsning. En annan god regel är att först tala om vad man ska säga, sedan göra det och till sist berätta vad man har sagt. Får man läsa långt i en tidningsartikel för att komma underfund med t ex vilken sport det handlar om, har skrivaren inte satt sig in i läsarens situation. Lyckad är inte heller affischmakaren som missat datum, klockslag och/eller plats. Det kan också hända med nutidens datorer att man bara ändrar ett gammalt original men årtal och datum förblir kvar. Felaktigheter liksom snett uppsatta affischer kan väcka uppmärksamhet men kanske inte på sätt man önskar. Ska den sitta snett ska det vara så mycket att det ser avsiktligt ut. Kan man även stava fel med avsikt? Man kan alltid försöka med det åxå.

Med hemsidor och mailinglistor når man en stor mängd mottagare till ringa kostnad. Hemsidor måste man vara aktiv för att nå. Med mailinglistor får mottagaren välja att läsa eller klicka bort. Själv kollar jag min mail för att se om något verkar intressant och i så fall läsa vidare. Samma sak med reklam via posten. Där kan jag hitta något som jag inte kan förstå hur jag klarat mig utan, precis som i leksaksaffärer för gubbar. Då finns det otrevligare saker man får med posten. Jag har funderat på att sätta upp en lapp på min brevlåda: ”Bara reklam - inga fakturor!” Är dock osäker på om det fungerar på avsett sätt.

Man talar om olika steg i marknadsföringen. Först gäller att tala om att man finns, sedan väcka intresse, skapa sympati för fortsatt informationen och slutligen handling - att köpa det marknadsförda eller besöka evenemanget. På affisch för en midsommarfest kan just ”Midsommarfest” med stora bokstäver, eller kanske bara ”fest” med ännu större, väcka intresse och locka till fortsatt läsning och till slut handling. Att skriva allt med stora bokstäver är som att betona alla ord i en mening - betoningen förlorar sin verkan.

När ska man då informera om t ex midsommarfesten? Tidigt så att besökare kan planera in deltagande eller sent så det inte glöms bort? Svaret är väl både och. Sommarens program kan man ge ut tidigt och påminna med annonser, affischer och mailinglistor en dryg vecka i förväg. Så brukar vi göra utan att veta effekten av detta förfarande. Hur vill man själv bli informerad? På olika stadier av intresse?

Om man med hemsidan kan nå tusental blir kontakten ytlig. Trots allt är den personliga kontakten effektivast, den ger betydligt djupare intryck. Hur man utnyttjar den personliga kontakten är också avgörande. På Gammaldags Malmköpings marknad har hembygdsförbundet under flera år medverkat och kunnat presentera Sommarprogrammet (hembygdsföreningarnas program under sommaren). Genom att personligt erbjuda denna skrift har man kunnat skapa kontakt och locka in besökare till tältet med utställningar m m. När man tagit paus och bara lagt fram programmet på bordet har besökarna promenerat förbi, möjligen med en förströdd blick på program och tält. Ett annat exempel på kontakt är när min fru och jag ställde oss utanför bygdens livsmedelsaffär (exempel på att visa upp sig på oväntade ställen) och delade ut överblivna årsskrifter tillsammans med årets program. De flesta skakade på huvudet eller sa’ att de inte ville ha nå’t. När vi talade om att det var gratis så ändrade de sig. Därmed hade vi skapat uppmärksamhet, förhoppningsvis även intresse och sedan återstår bara engagemang och handling. En kontroll av närmaste sopkorgarna skulle möjligen ha gett lite upplysning om åtgärdens verkan.

Slutsatsen blir att inte bara informera mera utan även bättre och på nya sätt. Tänk efter före som inte bara skidlöpare bör göra!

Göran Dahlberg

DYMLINGEN

PORTO BETALT

B

Begränsad eftersändning.
Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med nya adressen på baksidan

Avsändare: Linderoths tryckeri
Box 144, 643 22 Vingåker

Returadress: Södermanlands hembygdsförbund
Behmbrogatan 20, 611 32, Nyköping

Gammaldags Malmköpings Marknad

den 24 maj 2014

På Allans tid

Ännu har inte sista dansen spelats

Dansbaneutställningen från 2013 används fortfarande och vi tar tacksamt emot information, berättelser och fotografier från ännu fler dansbanor i länet. Vill ni låna den? Kontakta kansliet.

Skriv, berätta och fota!

Vilken händelse har haft störst betydelse för din hembygd?

Skicka ditt bidrag senast 1 maj till kansliet. Avsikten är att samla bidragen till en utställning på marknadsdagen den 24 maj.

Största händelsen?

Temat för årets Gammaldags Malmköpings marknad är ”På Allans tid”. Allan är alltså hundraåringen som klev ut genom fönstret och försvann enligt bok och film.
Under Allans tid, de senaste hundra åren har mycket hänt. Sett till världshistorien har kartorna ritats om och den tekniska utvecklingen varit enorm. Detta har givetvis satt spår även lokalt. Men vilken är den största händelsen nära dig? Vad har haft störst inverkan på dig, din omgivning och utvecklingen i din hembygd? Här ett exempel från min hembygd:

GÖRAN DAHLBERG

I Stockholm har man uttrycket ”Inte sen Eldkvarn brann” som betydelse för länge sedan. I Tystberga pratar vi om ”Inte sen Konsum brann” Det skedde 1970 och platsen är nu parkering vid nya affären. Foton före branden och 2014.